

Oktober 2016

Til berørte arbeidsgivere

Informasjon om VIVAT selvmordsforebygging og utdanning som kursleder for kurset Førstehjelp ved selvmordsfare

Førstehjelp ved selvmordsfare er som hjerte- og lungeredning eller intervensjon ved trafikkulykker: en måte å redde liv på eller å forhindre skade i akutte krisesituasjoner. Dette er en form for førstehjelp som utøves av de som først kommer i kontakt med personer som står i fare for å ta sitt liv. Folk med og uten helsefaglig bakgrunn har nytte av kunnskaper og ferdigheter som gjør dem bedre i stand til å gripe inn.

Kurset Førstehjelp ved selvmordsfare er et kurs som går over to påfølgende dager (14 timer). Det retter seg mot alle som i sitt virke møter selvmordsnære mennesker (helsearbeidere, sosialarbeidere, kirkelige ansatte, politifolk, ambulanspersonell, frivillige hjelpere, personalansvarlige, lærere og andre fagfolk fra skoleverket osv). Kurset gjennomføres ved forelesninger, filmer, diskusjoner og praktiske øvelser, normalt i en gruppe på inntil 30 deltakere med to kursledere. Kurset kan ikke holdes av én kursleder alene. Det er også utviklet et vedlikeholdskurs for tidligere kursdeltakere som går over en halv dag (alternativt en hel dag) og heter FriskOpp.

Kurslederkurset er et 5-dagers kurs som innleder prosessen for å bli kursleder. Kursledere er fagpersoner med forskjellig yrkesbakgrunn som senere underviser på kurset i sitt lokalmiljø. Det finnes nå ca 150 kursledere i landet.

Kurset Førstehjelp ved selvmordsfare er en integrert del av kompetanseoppbygging i selvmordsforebygging i Norge. VIVAT selvmordsforebygging ble opprettet av Statens helsetilsyn i 2000 til å forestå spredningen av dette kurset i landet. VIVAT er et av Helsedirektoratets selvmordsforebyggende tiltak. Til nå har over 30 000 deltatt på kurset i Norge. Kurset er opprinnelig utviklet ved LivingWorks Education i Canada. VIVAT har et tett samarbeid med ulike selvmordsforebyggende miljøer her i landet. VIVAT er forankret ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF i Tromsø.

Gevinst for arbeidsgiver

Desentralisert undervisning i selvmordsforebygging har mange praktiske fordeler, ikke minst i forhold til fornuftig ressursbruk. Når arbeidsgiveren har utdannet en eller flere ansatte til kursledere kan disse tilby en rimelig og kvalitetssikret kompetanseoppbygging gjennom kurset Førstehjelp ved selvmordsfare. Kurset kan holdes så ofte som det er ønsket lokalt, også i samarbeid med godkjente VIVAT kursledere fra andre organisasjoner/bedrifter.

Arbeidsgiveren får en meget godt kvalifisert medarbeider som også blir i stand til å håndtere selvmordskriser, og som vil ha god kjennskap til det lokale hjelpeapparatet. Gjennom dette vil de ansattes kompetanse øke på et område der kunnskapsgrunnlaget mange ganger er for svakt i dag.

Tilbud til kursledere

VIVAT selvmordsforebygging tilbyr kontinuerlig støtte og veiledning til kurslederne. VIVAT har regionalt tilsatte veiledere i hver helseregion. Noen av disse er ansatte ved Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, RVTS. (www.rvts.no). Den nye kurslederen blir en del av et lokalt, regionalt og nasjonalt kursledernetverk og får faglig påfyll ved å delta i regionale og nasjonale kurslederkonferanser. Kurslederen får også mulighet til å påvirke og forbedre kursopplegget. Kursopplegget er standardisert, er i stadig utvikling og følger utviklingen i suicidologi. Kurset ble revidert og lansert i fornyet versjon fra og med høsten 2014.

Forventninger til søkere

Aktuelle søkere er fagpersoner med ulik yrkesbakgrunn som har praktisk erfaring fra selvmordsforebygging. Følgende forventes:

- gode undervisningsferdigheter
- evne til å kommunisere godt med forskjellige mennesker
- gode samarbeidsevner

Søkeren må være personlig egnet: være realistisk i sin selv evaluering, være villig til å ta imot veiledning og ikke ha altfor sterke personlige motiver i forhold til forebygging av selvmord. Søkeren må være villig til å bruke et standardisert kursopplegg, følge anbefalinger fra VIVAT og akseptere Prinsipper for kvalitetssikring og i tillegg være interessert i kontinuerlig og selvstendig læring. Dersom det viser seg at vedkommende ikke klarer å følge opp de krav som settes til opplegget, kan VIVAT stoppe denne personen fra å fortsatte som kursleder.

Forventninger til arbeidsgiver

Arbeidsgiveren må:

- Vurdere om søkeren fyller kriterier for å kunne delta. Det gjelder å vurdere medarbeiderens forutsetninger (kvalifikasjoner, motivasjon og villighet) til å bli kursleder.
- Akseptere Prinsipper for kvalitetssikring til kurset Førstehjelp ved selvmordsfare. Kurset har et standardisert innhold, må undervises av to kursledere og må følge gjeldende praksis fra VIVAT selvmordsforebygging.
- Forstå omfanget av opplegget. Etter kurslederkurset skal kurset presenteres tre ganger i løpet av det første året og deretter minimum en gang årlig, dvs. i løpet av en 12 måneders periode, for at kurslederen skal beholde status som registrert kursleder. For de første kursene beregnes det ca 20 - 30 timers forberedelse. Kurslederen må videre kunne delta på kurslederkonferanser årlig, 1-2 dager. VIVAT dekker reise og evt. overnatting i forbindelse med kursledersamlinger. For disse dagene må kurslederen få permisjon med lønn. Kurslederen lønnes av arbeidsgiver for å holde påkrevde kurs. Hvis kurslederen ikke kan bruke arbeidstid til forberedelser, må dette kompenseres. VIVATs anbefalte sats for dette for- og etterarbeidet er 6 000,- kr pr. kurs. Dette inkluderes i så fall i den kursavgiften som beregnes for deltakerne til kurset Førstehjelp ved selvmordsfare.
- Sammen med søker avklare hvordan og hvem som skal ivareta arrangeringsoppgaver for kursene, før deltakelse på kurslederkurset.
- Forstå de økonomiske aspekter ved kurset. For hver kursdeltaker betales det for tiden 350 kr (150 kr for studenter) til VIVAT, som dekker kursmateriell og andre utgifter.